

Què fer a Pons

1-2-3 – Centre històric.

Carrer Major, el seu recorregut resulta força llarg, va des de la plaça Planell, situada al centre de la vila, fins a la plaça de l'Església, ubicada en un dels extrems de Pons. Aquest carrer ha tingut sempre un caràcter menestral. Fins no fa gaire era habitat per artesans i comerciants que feien servir les plantes de les cases com a tallers o botigues. També hi tenien la residència professionals lliberals com metges, apotecaris, menestrals o notaris.

Va ser l'eix del primer recinte clos de l'antiga vila o oppido de Pons, configurat en el decurs dels segles XI i XII. Durant l'època medieval constituïa una figura longitudinal amb dos portals, un a cada extrem, i amb l'església de Santa Maria prop del portal nord.

La plaça Planell, on hi trobem la Casa de la Vila, és un dels llocs més vells de Pons i el seu naixement està molt lligat amb el del poble. Havia estat un lloc de reunió i centre on s'hi celebraven totes les activitats i instal·lacions de la vida moderna. Tenint en compte l'estructura actual de Pons, podem manifestar que la Plaça és el centre del poble; de fet, és l'únic lloc on tots els carrers fan cap, ja sigui directament o indirecta.

No es pot deixar de visitar el conjunt del nucli antic amb els porxos medievals de carrer Major, la plaça del Blat, la font de la muralla o el Pou de Gel entre altres.

A – I. Recorregut per el centre històric

4 - Santa Maria i Sant Pere de Pons

La planta de l'edifici és aparentment senzilla: una gran i única nau rectangular d'estil gòtic -coberta amb volta de creueria- que amida 20 metres d'altura per 20 metres de llargària des del llindar del presbiteri i uns 14 metres d'amplària, aproximadament. El presbiteri és presidit per un gran absis de planta semicircular, coronat per un arc amb arquivoltes apuntades en degradació d'estil romànic tardà (segle XIII), i una façana d'estil neogòtic amb un alt campanar octogonal adossat al costat esquerre, de mitjan del segle XIX.

Les primitives capelles laterals que hi havia inserides al gruix dels murs interiors de la nau i de la porta d'accés del costat meridional van ser modificades posteriorment i convertides en accessos a les espaioses capelles rectangulars construïdes durant l'època barroca, les quals, per la seva disposició perpendicular a l'eix, formen creuer amb l'espaiosa nau central.

El mur lateral del costat de l'epístola conté actualment quatre obertures cobertes amb volta de canó: la primera serveix d'accés a la capella del Roser

4 - RETAULE DEL ROSER

El retaule de la Mare de Déu del Roser està instal·lat a la capella del Roser, recinte situat al costat de l'epístola de l'església parroquial de Santa Maria de Ponts. Dades artístiques Es tracta d'un gran parament, subdividit en cinc carrers, predel·la i sòcol, fet en talla de fusta policromada i dedicat a la Mare de Déu del Roser i als Misteris del Rosari. Per analogia estilística, és probable que la seva construcció es remunti a la fi del primer terç del segle XVII, ja...

5 – Pou de Gel

Edifici de planta rectangular amb tres pisos, golfes i teulada a

6 – Guarderia Laboral Germandat de Jesús Maestro

Edifici de planta rectangular amb tres pisos, golfes i teulada a dues aigües. Façana amb porta adovellada a la qual s'accedeix per unes escales, tres obertures als dos pisos i una al superior - per damunt del qual hi ha un escrit, probablement "de Ponts"-. A l'interior s'hi conserva una capella, si bé el conjunt està molt modificat.

Aquesta casa de pedra i fusta, com a materials bàsics, fou construïda durant el segle XIX per ser emprada com a hospital, mitjançant l'ajut del poble u del Bisbat d'Urgell. Més tard fou convertida en col·legi a càrrec de les monges de la Sagrada Família. Actualment està utilitzada com a guarderia laboral, per intentar ajudar a les mares que treballen.

7 – Cal Prat, popularment Cal Tambó

Construïda el segle XIX per un constructor de Ponts i anava a ser casa seva però, a conseqüència dels seus deutes, es va veure obligat a vendre-la i fou comprada pels avantpassats de Josep Prat i encara pertany als seus descendents. La casa des de que fou construïda fins als nostres dies ha sofert diferents modificacions, sobretot a la planta baixa. A les parts superiors s'han intentat conservar l'estructura primitiva, a l'interior s'han fet algunes noves instal·lacions com a conseqüència de les necessitats actuals. En un principi, la casa era quasi tota de pedra i fusta però actualment s'hi poden trobar materials moderns.

8 – Col·legiata de Sant Pere de Ponts

És un edifici d'una sola nau amb capçalera trilobulada, formada per tres grans absis disposats en forma de creuer; a l'interior l'absis central presenta, a més, tres grans fornícules buidades en el gruix del mur. La nau està coberta amb volta de canó, dividida en tres trams emmarcats per dos arcs faixons i un arc triomfal a l'acabament.

Va ser la seu d'una antiga canònica agustiniana creada al segle XI sota el patronatge dels comtes d'Urgell.

La primera referència històrica que en tenim data de l'any 1024.

9 – Castell de Ponts

Està ubicat al cim del turó de Sant Pere, que domina des de llevant la població de Ponts. Es tracta de les restes d'un gran castell del què encara són diferenciables bona part dels seus elements, entre els que s'hi diferencien clarament en recinte sobirà i el jussà.

L'any 1024 apareix citat per primera vegada el castell de Ponts.

El castell de Ponts tingué un destacat protagonisme en les lluites que es produïren al comtat d'Urgell arran de la mort d'Ermengol VIII, sense descendència masculina.

10 - La Creu d'en Samarra

La creu és un monòlit quadrangular i lleugerament apuntat de 4,20 metres d'alçada, culminat per un tambor cilíndric en forma de creu que conté un relleu escultòric a cada cara, els quals adopten la disposició dels antics tondos o medallons circulars. A la cara de ponent hi ha l'efígie de mig cos de Sant Antoni de Pàdua, amb el Nen al braç i un lliri a la mà; el medalló del costat de llevant conté l'efígie equestre i de cos sencer de Sant Jordi matant el drac. Sota la creu hi ha un iris que envolta la part superior del monòlit, amb la inscripció "Sola unica spes", que vol dir "Només la Creu és l'única esperança".

La Creu es troba dins una finca de propietat privada i és un dels signes d'identitat de Valldans.

11 - Sant Joan Baptista de Torreblanca

Les ruïnes de l'església de Sant Joan Baptista de Torreblanca són al vessant de migdia del serrat, al cim del qual hi ha les restes del castell de Torreblanca, en una posició dominant sobre el curs del riu Segre, a uns 4 Km de Ponts en direcció a Torreblanca. Dades artístiques

Aquesta església va ser la primitiva parròquia del lloc de Torreblanca i la seva estructura respon a un edifici d'una sola nau, coberta amb una volta de canó de perfil semicircular, reforçada per quatre arcs torals i capçada, a llevant, per un absis semicircular.

12 - Sant Joan de Torreblanca

Temple d'una nau, de planta rectangular amb edifici annex al mur nord i fossar que l'envolta per la part posterior i de migjorn. Té un portal adovellat fent arc de mig punt i amb un bordó. Una rosassa oberta a un carreu quadrat, il·lumina el cor, i un senzill campanar de cadireta remata el carener de la coberta, que antigament era a des vessants i ara només en té una. Per fer-la s'ha emprat teula àrab.

Al poble hi ha llinxes amb dates que van des de 1769 fins al 1869.[1]

13 - Mas de n'Olives

Mas de n'Olives, o Mas d'en Cel.

14 - Santa Cecília de Torreblanca

No es coneixen dades històriques sobre aquest temple singular. Tanmateix l'antiguitat del poblament d'aquest indret és inqüestionable, com demostren les troballes arqueològiques que s'han descobert al voltant de l'església.

A tota la zona meridional de l'església de Santa Cecília hom ha trobat, en els anivellaments que s'hi han fet per a les feines agrícoles, diversos fragments ceràmics, teules planes i materials petris, que poden ésser datats en una època romana tardana o, fins i tot, visigòtica.

Considerada l'ermita de planta circular més petita de Catalunya.

15 - Gravats de Mas de n'Olives

Prop del mas de n'Olives, en el marge dret del riu Segre, hi ha una roca amb gravats rupestres. La roca està inclinada cap al riu i, malgrat la seva grandària, la superfície presenta un total de 81 gravats de diferents mides, ordenats en el treball efectuat per Lluís Díez Coronel els anys 1982, 1986 i 1987. Les figures humanes, 9 masculines i 25 femenines, constitueixen la part més important dels gravats i es completa amb altres representacions, com formes geomètriques, escaleriformes i recintes tancats.

16 - El Tossal

Situat a 387 metres d'altitud, a una vall tributària, a l'esquerra del Segre, sota el cingle d'Estany; de l'església parroquial (dedicada a Sant Bartomeu) depèn l'ermita de Sant Domènec, al sud del poble. També hi ha una petita caseria amb la capella de Sant Isidre en terrenys adjacents al riu Segre i la presa d'inici del canal d'Urgell.

Fou municipi independent fins a l'any 1970. L'antic terme comprenia, també, els pobles de la Força d'Estany (amb l'església i casa d'Estany) i de Torreblanca i l'església i castell de Sant Joan.

17 - Sant Bartomeu del Tossal

L'antiga església parroquial del Tossal és als afores del poble del Tossal, al pla, entre el nucli de cases i el riu Segre i arran del canal d'Urgell.

Es tracta d'un edifici molt interessant que presenta una nau coberta amb volta de canó, reforçada per dos arcs torals i sostinguda per dos arcs formers, d'origen romànic. A la capçalera presenta un absis poligonal, el qual podia haver estat, inicialment, un edifici exempt de planta central, adaptada posteriorment com a absis d'un temple del segle XI.

18 - Sant Domènec del Tossal

L'esglesiola de Sant Domènec del Tossal es troba situada en un repeu del serrat de la Força, que tanca la vall del Tossal pel sud. Dades artístiques Es tracta d'un edifici d'una sola nau, sense absis, cobert amb una volta de canó de perfil apuntat, suportada per 7 arcs torals apuntats i extremadament junts. Hi ha una porta que s'obre a la façana oest, on resten els vestigis d'un porxo amb columnes, però la porta original, resolta amb arc de mig punt, s'obre a la façana nord de cara a la vall del Segre.

19 - La Torre de Dàdila, del cargol o Força d'Estany

La torre original és de planta quadrada i feta amb mur de tàpia, i apareix envoltada per una altra construcció de planta circular, feta amb carreus de pedra, que pertany a l'època romànica (segle XI). El nucli construït de tàpia era sostrat amb volta de canó i no mostrava cap porta lateral. La fortificació presenta una gran ensulsiada pel costat de migdia i una profunda esquerda longitudinal al costat de tramuntana. Apareix esmentada a la carta de venda del castell d'Artesa de Segre per part del comte d'Urgell l'any 1039.

20 - La Força

El poble, situat a uns 5 km de Ponts i damunt un altiplà a 620 metres d'altitud, consta de dos nuclis, el de la Força i el d'Estany. En aquest darrer hi ha el Mas d'Estany on es troba l'església de Sant Miquel, a la vora del camí antic d'Oliola i prop de la Torre de Dàdila o del Cargol. Aquesta església és romànica i només se'n conserva una part del mur i l'absis. El nom de la serra de la Força pot provenir de l'existència d'aquesta torre de guaita que actualment es troba mig enderrocada i que és d'origen romà. L'any 2017 el nucli de la Força, tenia catorze habitants.

Informació: <http://www.ponts.cat/>; <https://www.femturisme.cat/>; <https://www.catalunyamedieval.es/>; <https://ca.wikipedia.org/>; <http://www.idescat.cat/>;

Enllaç al mapa: https://drive.google.com/open?id=1F Xu2rTNoy_RZQ--yUI1kP9KvKRW1j6AP&usp=sharing

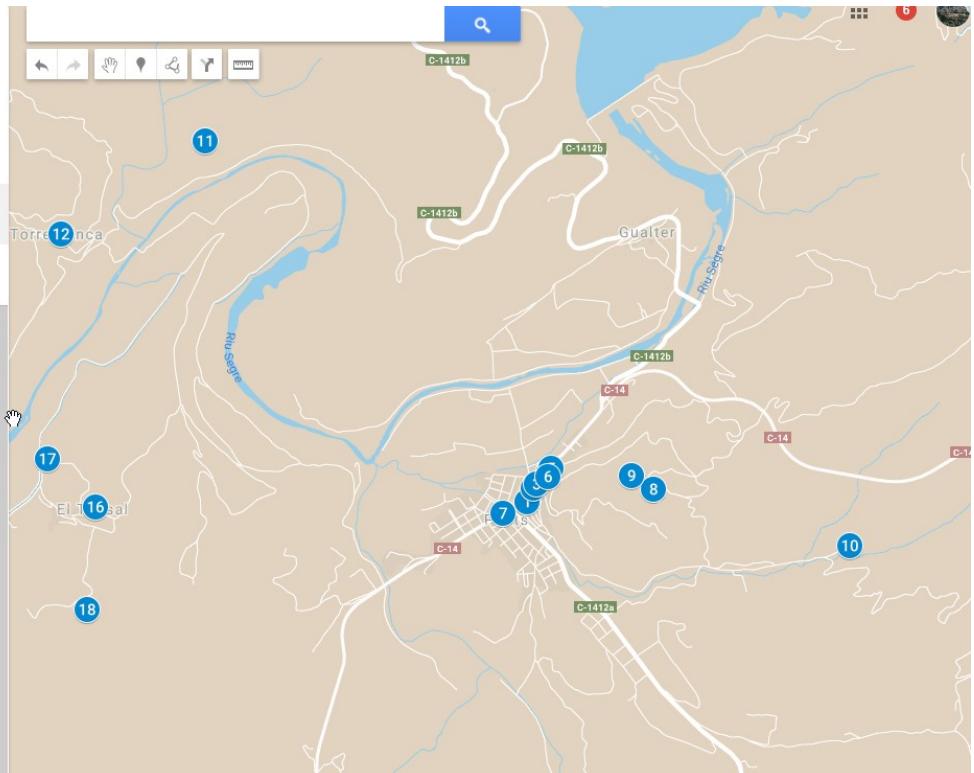
Ponts, La Noguera

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> a Facebook: <https://www.facebook.com/municipiscatalans> més

6 visualitzacions

Tots els canvis s'han desat a Drive.

- Afegeix una capa Comparteix
- Previsualitza
- 1 Centre històric. Plaça Planell...
 - 2 Centre històric. Carrer Major
 - 3 Centre històric. Plaça del Blat
 - 4 Església de Santa Maria
 - 5 Centre històric. Pou de Gel
 - 6 Guarderia Laboral Germanda...
 - 7 Cal Prat
 - 8 Església de Sant Pere de Po...
 - 9 Castell de Ponts
 - 10 La Creu d'en Samarra
 - 11 Sant Joan Baptista de Torre...
 - 12 Torreblanca. Sant Joan de T...
 - 13 Mas de n'Olives
 - 14 Santa Cecília de Torreblanca
 - 15 Roca de Mas de n'Olives
 - 16 El Tossal
 - 17 Sant Bartomeu del Tossal
 - 18 Sant Domènech del Tossal
 - 19 Torre del Cargol, Torre de Dà...
 - 20 La Força

Ponts, La Noguera

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> a Facebook: <https://www.facebook.com/municipiscatalans> més

3 visualitzacions

Tots els canvis s'han desat a Drive.

- Afegeix una capa Comparteix
- Previsualitza
- 1 Centre històric. Plaça Planell...
 - 2 Centre històric. Carrer Major
 - 3 Centre històric. Plaça del Blat
 - 4 Església de Santa Maria
 - 5 Centre històric. Pou de Gel
 - 6 Guarderia Laboral Germanda...
 - 7 Cal Prat
 - 8 Església de Sant Pere de Po...
 - 9 Castell de Ponts
 - 10 La Creu d'en Samarra
 - 11 Sant Joan Baptista de Torre...
 - 12 Torreblanca. Sant Joan de T...
 - 13 Mas de n'Olives
 - 14 Santa Cecília de Torreblanca
 - 15 Roca de Mas de n'Olives
 - 16 El Tossal
 - 17 Sant Bartomeu del Tossal
 - 18 Sant Domènech del Tossal
 - 19 Torre del Cargol, Torre de Dà...
 - 20 La Força
- Mapa base

